

at saadan bør det være —, men jeg tør hævde, at det Udviklings-tempo, som Lovforslaget angiver, kan Parterne følge med i, hvis der virkelig, saaledes som jeg haaber det, er god Villie dertil. Og i de Udtalelser, der er fremsat af de ærede Ordførere under Forhandlingerne her i Gaar, synes jeg at have sporet en saadan god Villie. For den takker jeg, ligesom jeg takker for det Forhandlingstilbud, der fra alle Sider blev afgivet. Ogsaa jeg er selvsagt rede til en Forhandling, hvis Enderesultat jeg haaber maa blive det, at vi paa dette betydningsfulde Omraade virkelig kan naa til Fremskridt.

Det ærede Medlem Hr. Lundberg har anerkendt, at Forligsinstitutionen hidtil har haft en stor og betydningsfuld Opgave, og han indrømmer ogsaa, at den har en saadan i Fremtiden, i hvert Fald saa længe, siger han, som Arbejdsvilkaarene fastsættes gennem Kamp. Men saa føjede det ærede Medlem til ud fra sit politiske og samfundsmæssige Grundsyn, at Vejen til at undgaa Kampen — om end han ikke sagde det med rene Ord, var det dog Meningen — er at tilvejebringe en ny Samfundsordning. Vi fra vor Side ser anderledes herpaa ud fra de Opfattelser, som vi hylder: vi mener, at Vejen til bedre Forhold er den, at der tilvejebringes en ny Tilstand, som betyder Forstaaelse af fælles Interesser mellem Arbejdet og Kapitalen. Vi tror, at Vejen frem vil være den direkte at interessere Arbejderne i Virksomhedernes økonomiske Trivsel, gøre dem til Deltagere i Virksomhedernes økonomiske Interesser. Vejen til en bedre økonomisk Fremtid for det danske som for alle andre Nationers Erhvervsliv gaar utvivlsomt ikke gennem en Forøgelse og Forstærkelse af Organisationerne med Kamp som Formaal, men gennem et Samarbejde mellem Arbejdere og Arbejdsgivere for at naa det Maal, som for begge er det økonomisk bedste. Denne Opgave er efter min Opfattelse ikke nogen Statsopgave. Den maa løses indefra, af Erhvervslivet selv, og Staten kan kun støtte disse Bestræbelser, om jeg saa maa sige, paa den sekundære Linie. Hvis et saadant Arbejde maalt bevidst tages op under Deltagelse fra alle Sider indenfor Erhvervslivet, Kapitalen og Arbejdet, Arbejdsgivere og Arbejdere, saa kan vi bane os Vej ned til Ondets Rod; og først da bliver der Mulighed for, at Arbejdsoverenskomsterne ikke længere bliver Udtryk for, hvad Erhvervslivet til syvende og sidst ikke kan bære. Det ærede Medlem Hr. Lundberg tager efter min Opfattelse grundig fejl, naar han tror, at saadanne Overenskomster ikke sluttes

nu. Der sluttes ikke, siger det ærede Medlem, Overenskomster, som Erhvervslivet ikke kan bære. Ja, men er da ikke Arbejdsløsheden et uforkasteligt Vidnesbyrd om, at Forholdene er fejlagtige, ikke er fyldestgørende, ikke svarer til Hensigten? Selv om jeg er paa det rene med, at her er mange samvirkende Aarsager, er jeg paa den anden Side dog ingenlunde i Tvivl om, at netop *Overenskomsternes Indhold*, den Maade, hvorpaa de tilvejebringes, næsten altid som Udtryk for, hvad den stærkere kan aftvinge den svagere, at det er Arbejdsløshedens Hovedaarsag. Det ærede Medlem Hr. Lundberg siger, at Strejkerne er Arbejdernes eneste Vaaben i Kampen for højere Løn. Ja, det kan være ganske rigtigt, men det maa dog ikke glemmes, og det bør heller ikke de, der mener sig kaldede til særlig at varetage Arbejdernes Interesser, at der er Tider, hvor Vaabenet maa lægges til Side, hvor man maa give sig Tid til at lytte til Tidens Røst og søge at forstaa de Forhold, den frembyder: I saadanne Tider er det virkelig en daarlig Gerning at sigte mod det yderste, som gennem Kamp kan opnaas; det er i saadanne Tider, at Ofre maa bringes fra alle Sider for at faa Hjulene i Gang, saaledes som jeg saa hyppigt har haft Lejlighed til at sige fra denne Plads. Jeg vover at paastaa, at den sande Arbejderven er ikke ham, der i disse Tider tilraaber den arbejdende Befolkning: Højere op, hvis I har Kræfter dertil, men det er den, der siger aabent: Hvad en svunden Tid gav, kan en ændret Tid tage. Heller ikke indenfor Erhvervslivet findes det absolutte, hverken hvad Vinding eller Tab angaar. Det, det gælder om, er, at man anerkender det Tab, som Nedgangstider aftvinger en, thi derigennem og gennem de Konjunkturer, som vokser ud af en saadan Anerkendelse, skabes ogsaa den Jordbund, hvoraf ny Vinding kan fremskaffes. Det vil sige, derudaf vokser Haabet om bedre Tider, og udaf Forstaaelsen deraf vokser ogsaa Sandsynligheden, ja, Muligheden for, at de vil komme. Jeg vil vove at paastaa, at de, der ser saaledes paa Tingene, som kraftigt slaar til Lyd for en saadan Erkendelse, er Erhvervenes, Produktionslivets og ogsaa Arbejdernes sande Venner.

Jeg skal ikke komme dybt ind paa den Række af Bemærkninger angaaende enkelte Punkter i Lovforslaget, som fremførtes her i Gaar. Man har udtalt sin Tvivl med Hensyn til det heldige i den Tilføjelse, § 2 har faaet, som paalægger Forligsmanden saa vidt muligt at holde sig underrettet særlig om Lønforholdenes almindelige Stil-